

พระบรมมณูสาตยุดติธรรมนัฏ ไซเพิ่มเติม
พุทธศักราช ๒๔๗๓

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้า
เจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระบรม
มณูสาตยุดติธรรมเพื่อยังประโยชน์ในราชการให้ดียิ่งขึ้น และ
เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีได้ดำเนินไปโดยเร็ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้น
ไว้โดยบหมาดตราต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “ พระธรรมนูญศาลยุติธรรมแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๓ ”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๔ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกข้อ ๒ และ ๓ แห่งประกาศเรื่องแก้ไขอำนาจศาลมณฑล ร.ศ. ๑๒๘ (พ.ศ. ๒๔๕๒) นั้นเสีย

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๕ วรรคแรกแห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ร.ศ. ๑๒๗ (พ.ศ. ๒๔๕๑) และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๑๕ ศาลมณฑลให้มืออธิบดีผู้พิพากษานายหนึ่ง กับผู้พิพากษาอื่นอีก ผู้พิพากษารวมสองนายจึงจะเป็นองค์คณะที่จะพิจารณาพิพากษาอรรถคดีได้เต็มอำนาจศาล

ศาลจังหวัดให้มีผู้พิพากษาไม่ต่ำกว่าสองนาย และผู้พิพากษารวมสองนายจึงจะเป็นองค์คณะที่จะพิจารณาพิพากษาอรรถคดีได้เต็มอำนาจศาล

คดีในศาลมณฑลก็ดี และศาลจังหวัดก็ดี ผู้พิพากษาเพียงนายเดี๋ยวก็นำอำนาจพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจตำแหน่งของผู้พิพากษานั้น ๆ จะพิจารณาพิพากษาได้

วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๔๗๓ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๗ หน้า ๓๕๑

ศาลแขวงจะให้มีผู้พิพากษาเพียงนายเด็วก็ได้

ให้อธิบดีผู้พิพากษาหรือผู้แทนอธิบดีเป็นหัวหน้ามีอำนาจบังคับบัญชาผู้พิพากษาในศาลทั้งปวงในมณฑลนั้น ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๖ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ร.ศ. ๑๒๗ (พ.ศ. ๒๔๕๑) และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๖ ศาลจังหวัดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวงได้ทุกบทกฎหมาย ”

มาตรา ๖ ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลมีอำนาจที่จะไปนั่งพิจารณาพิพากษาคดีได้ทุกศาลในมณฑลนั้น หรือเมื่อได้ตรวจสำนวนคดีเรื่องใด ก็ให้มีอำนาจลงชื่อเป็นคณะพิพากษา หรือทำความเห็นแย้งได้ด้วย

มาตรา ๗ ให้ศาลจังหวัดในเขตต์พระมหานครมีอำนาจอย่างเดียวกับศาลจังหวัดอื่น และให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลไปริสภาและศาลจังหวัดเขตต์พระมหานครมีอำนาจในศาลจังหวัด และเหนือผู้พิพากษาในศาลนั้น ๆ อย่างเดียวกับอธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑล

เล่ม ๔๗ หน้า ๓๕๒ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๔๗๓

มาตรา ๘ บรรดาอรรถคดีที่ได้ยื่นฟ้องก่อนวันใช้พระ
ธรรมนูญศาลยุติธรรมแก้ไขเพิ่มเติม ให้พิจารณาและ
บังคับตามพระราชกำหนดกฎหมายเดิม

ประกาศมาณวันที่ ๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๓
เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน